

Java Programlama, Boolean Veri Türü ve Kontrol Yapıları

5. Hafta

Dr. Öğr. Üyesi BÜŞRA ÖZDENİZCİ KÖSE

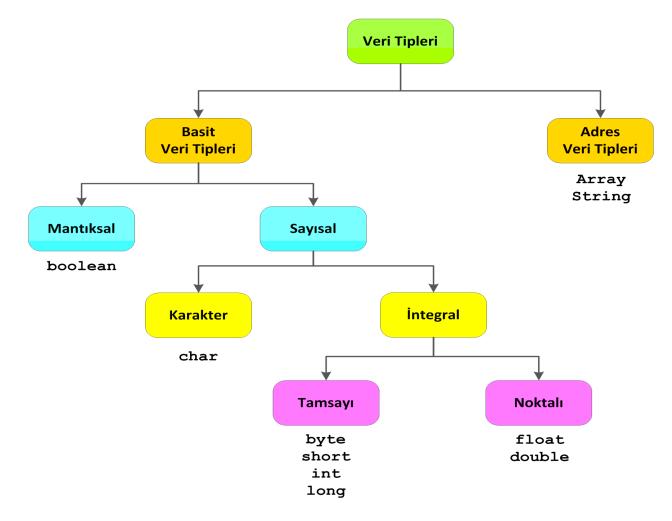
İşletme Bölümü

İşletme Fakültesi

Neler Öğrendik?

- Bellek üzerinde Okuma ve Yazma, Veri Türleri
- Sayısal Veri Türleri: Tamsayılar (byte, short, int, long)
- Tamsayılar için Scanner sınıfı (Scanner class) Metotları
- Unary Operatörler, Binary Operatörler, Operatör Öncelikleri
- Sayısal Veri Türleri: Gerçel Sayılar (float, double)
- Gerçel Sayılar için Scanner sınıfı (Scanner class) Metotları

Java'da Veri Türleri

Boolean Veri Türü

- Java programlama dilinde, <u>mantıksal değerlendirmeleri yapmak</u> amacıyla **boolean** veri türü tanımlanmıştır
- boolean veri türünde tanımlanmış olan değişkenler true (mantık bilimindeki karşılığı doğru) ya da false (mantık bilimindeki karşılığı yanlış) şeklinde iki değerden birisine sahip olabilirler

```
MantiksalDegerler.java ×
            Source
      package mantiksaldegerler;
      public class MantiksalDegerler {
         public static void main(String[] args) {
             boolean a = true;
             boolean b = false;
             boolean c:
10
             c = true;
11
12
             System.out.println(a);
13
             System.out.println(b);
14
             System.out.println(c);
15
16
             System.out.println( true );
17
             System.out.println(false);
18
19
20
21
```



```
Output - MantiksalDegerler (run) X

run:

true

false

true

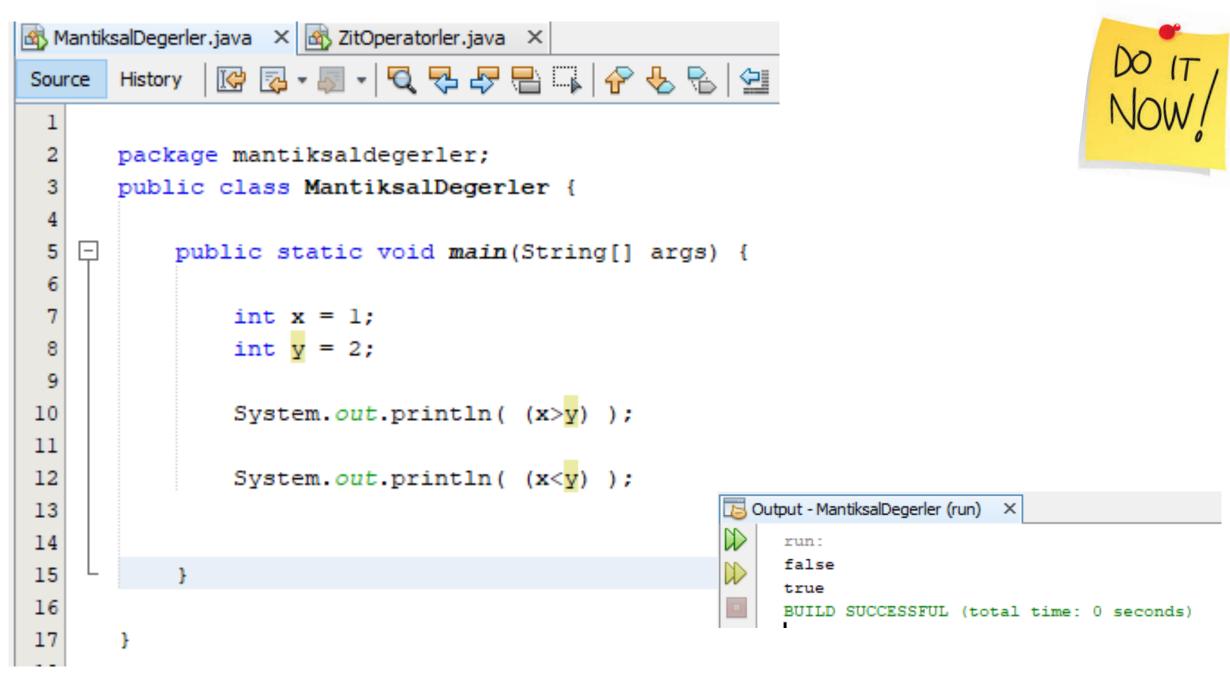
false

BUILD SUCCESSFUL (total
```

Boolean Veri Türü

• Peki, iki değeri nasıl karşılaştırırız?

• Örneğin yarıçap değeri 0'dan büyükse, 0'dan küçükse veya 0'a eşitse?

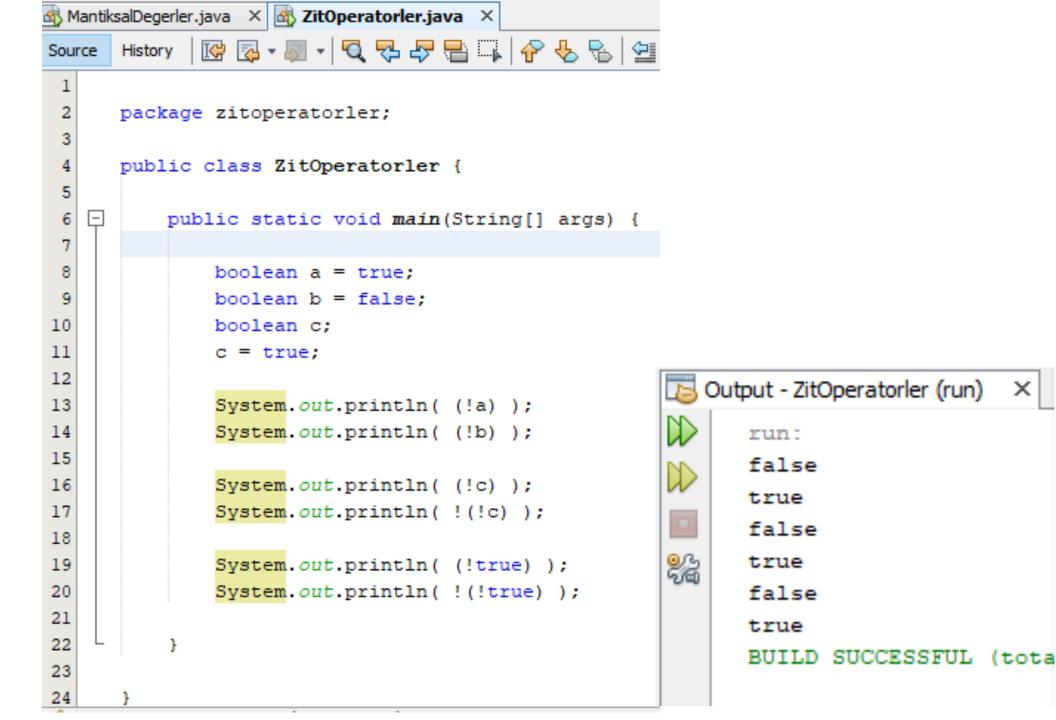

Operatörler

- Zıt Anlam Operatörü
 - alan veya NOT alan?
- Karşılaştırma Operatörü
 - Eşittir, Küçüktür, Büyüktür vb.
- Birleştirme Operatörü
 - AND, Mantıksal VE (şartlı birleştirme)
 - OR, Mantıksal VEYA (şartsız birleştirme)
 - XOR

Zıt Anlamlı Operatör

a	!a	Açıklama
true	false	a değeri doğru ise, (!a) yanlış olur
false	true	a değeri yanlış ise, (!a) doğru olur

Karşılaştırma Operatörleri

Matematiksel Karşılığı	Java'da Karşılığı	Açıklama
=	==	Equal to?
≠	!=	Not equal to?
>	>	Greater than?
<	<	Less Than?
≥	>=	Greater than or equal to?
≤	<=	Less than or equal to?

```
MantiksalDegerler.java × 🚳 ZitOperatorler.java ×
                 🔯 - 💹 - | 🔁 😓 👺 🖶 😭 | 🔗 😓 🖭
Source
      package mantiksaldegerler;
      public class MantiksalDegerler {
    public static void main(String[] args) {
 6
               int x = 1;
 8
               int y = 2;
10
               System.out.println((x>y));
11
               System.out.println((x<y));
12
13
               System.out.println((x!=y));
14
               System.out.println((x==y));
15
16
               boolean sonuc = (x <= y);
17
               System.out.println( sonuc );
18
19
20
```



```
package mantiksaldegerlercalisma;
 3
      public class MantiksalDegerlerCalisma {
5
   public static void main(String[] args) {
              int x = 5;
 9
              int v = 3;
10
              boolean a = true;
11
              boolean b = false;
12
                                                    Output - MantiksalDegerlerCalisma (run)
              System.out.println((a==b));
13
                                                        run:
14
                                                        false
              System.out.println((!a==b));
15
16
                                                        true
              System.out.println((x<y));
17
                                                        false
18
                                                 8
                                                        true
              System.out.println( !(x<y));
19
                                                        BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)
20
21
22
23
```

İfade	Mantıksal Değer		
<pre>boolean z = true; int x = 1; int y = 2;</pre>			
!(z)	!(true) → false		
!(!(z))	!(!(true)) → !(false) → true		
(y > x)	true		
!(x > y)	!(false) → true		
!(y > x)	!(true) → false		
!(1 > 2)	!(false) → true		

İfade	Sonuç	
boolean a = true; boolean b = false		
(a != b)	true	
(a == b)	false	
(a != true)	false	
(a != false)	true	
(a == true)	true	

İfade		Sonuç
int x = 1; int y = 2;		
(x != y)	true	
(x == y)	false	
(x > y)	false	
$(x \le y)$	true	
$(x \ge y)$	false	
(x < y)	true	

== ifadesi, kontrol edilen soldaki ve sağdaki değerin birbirine eşit olması durumunda false, aksi durumda true değerini döndürür.Mantıksal işlemlerde kontrol edilmekte olan sol ve sağ taraftaki ifadelerin aynı türde olmasının gerekliliğine dikkat ediniz! Örneğin bir tamsayıyla başka bir tamsayı karşılaştırılması beklenen durumdur; fakat tamsayı ile gerçel sayı; ya da gerçel sayı ile karakter karşılaştırılması mümkün değildir. Böyle bir durumda derleyici hata üretecek ve sınıf dosyasını yaratmayacaktır. Tamsayıların karşılaştırılması esnasında farklı tamsayı veri türleri -örneğin byte ile int değeri- kullanılmasında ise sakınca yoktur.

Birleştirme Operatörü: Mantıksal VE (&&)

a	b	a && b	Açıklama
true	true	true	Her iki değer de true ise sonuç true olur.
true	false		
false	true	false	Değerlerden herhangi birisi false ise sonuç da false olur.
false	false		bollaç da laibe olal.

&& operatörü programlamada oldukça sıklıkla kullanılmaktadır. Bunun yanında sıklıkla kullanılmayan & operatörü, sırasıyla birinci ifadenin ve sonra da ikinci ifadenin değerlendirilmesini gerektirir. && operatörü ise önce birinci ifadenin değerlendirilmesini ifade eder. Eğer ilk ifade true ise diğer ifadenin değerlendirilmesine geçilebilir; fakat ilk ifade false değerini döndürüyorsa diğer ifade değerlendirilmez, sonuç doğrudan false olur.

```
package birlestirmeoperatoru;
public class BirlestirmeOperatoru {
    public static void main(String[] args) {
        int x = 1;
        int y = 2;
        int z = 3;
        boolean hizli = false;
        boolean caliskan = true;
        boolean sonucl = (3 > 2) \&\& (3 >= 2);
        boolean sonuc2 = (x > y) && (y != z);
        boolean sonuc3 = (hizli && (!caliskan));
        boolean sonuc4 = ((!hizli) && caliskan);
                                                         □ Output - BirlestirmeOperatoru (run) ×
        boolean sonuc5 = (3 > 5) \&\& (3 > 2);
                                                                run:
        System.out.println ("Sonuçlar sırasıyla: ");
                                                               Sonuçlar sırasıyla:
        System.out.println (sonucl);
                                                               true
        System.out.println (sonuc2);
                                                                false
        System.out.println (sonuc3);
                                                         <u>~</u>
                                                                false
        System.out.println (sonuc4);
                                                                true
        System.out.println (sonuc5);
                                                                false
                                                               BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)
```

10

13

14 15

16 17

18 19

20

24

26

Birleştirme Operatörü: Mantıksal VEYA (||)

a	b	a b	Açıklama	
true	true			
true	false	true	Değerlerden herhangi birisi true ise sonuç true olur.	
false	true	_		
false	false	false	Her iki değer de false ise sonuç false olur.	

```
package birlestirmeoperatoru;
public class BirlestirmeOperatoru {
   public static void main(String[] args) {
       int x = 1;
       int y = 2;
       int z = 3;
       boolean hizli = false;
       boolean caliskan = true;
       boolean duzenli = false;
       boolean sonucl = (3 > 2) | | (3 >= 2);
       boolean sonuc2 = !(x < y) ||(x > z);
       boolean sonuc3 = ( caliskan || duzenli ) ;
       boolean sonuc4 = ((!hizli) || caliskan);
                                                    Output - BirlestirmeOperatoru (run)
       boolean sonuc5 =
                         (8 > 5) || (3 >= 0);
                                                           run:
       boolean sonuc6 = !( caliskan || duzenli );
                                                           Sonuçlar sırasıyla:
                                                           true
       System.out.println ("Sonuçlar sırasıyla: ");
                                                           false
       System.out.println (sonucl);
       System.out.println (sonuc2);
                                                           true
       System.out.println (sonuc3);
                                                           true
       System.out.println (sonuc4);
                                                           true
       System.out.println (sonuc5);
                                                           false
       System.out.println (sonuc6);
                                                           BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)
```

5

7

8

9

10

11

12 13

14 15

16 17

18 19

20 21

22

23

24

25

26

27

28

30

31

Birleştirme Operatörü: Exclusive OR (XOR) (^)

a	b	a ^ b	Açıklama
true	true	false	†1. · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
false	false	false	İki ifade aynı değer sahipse sonuç false olur.
true	false	true	İki ifade zıt değeri sahipse sonuç true olur.

```
package birlestirmeoperatoru;
     public class BirlestirmeOperatoru {
         public static void main(String[] args) {
5
 6
             int x = 1;
             int v = 2;
             int z = 3;
9
             boolean hizli = false;
10
             boolean caliskan = true;
11
             boolean duzenli = false;
12
13
             boolean sonucl = (2 > 3) ^ (3 >= 1);
14
15
             boolean sonuc2 = (y != z) ^ (x < z);
16
17
             boolean sonuc3 = ( caliskan ^ duzenli ) ;
18
19
             boolean sonuc4 = ((!hizli) ^ caliskan);
20
21
             boolean sonuc5 =
                                (8 > 5) ^ (3 >= 0);
22
23
             System.out.println ("Sonuçlar sırasıyla: ");
24
             System.out.println (sonucl);
25
             System.out.println (sonuc2);
26
             System.out.println (sonuc3);
27
             System.out.println (sonuc4);
28
             System.out.println (sonuc5);
29
30
```



```
Output - BirlestirmeOperatoru (run)

run:
Sonuçlar sırasıyla:
true
false
true
false
false
BUILD SUCCESSFUL (tota 20
```

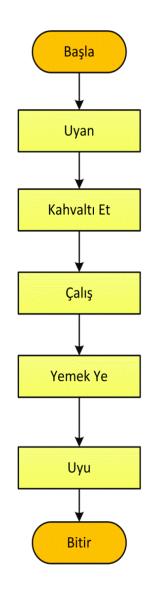
Akış Diyagramı

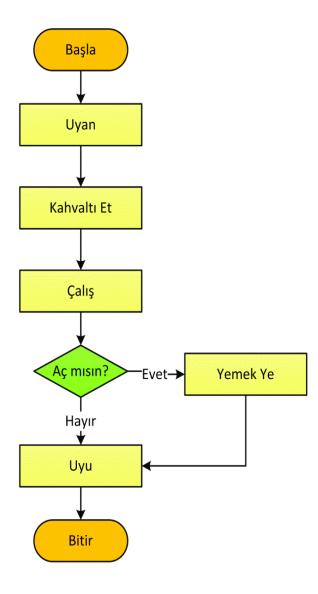
- Akış Diyagramı (flowchart), bir işi gerçekleştirmek üzere yapılması gereken işlem adımlarının görsel olarak ifade edilmesinde kullanılan bir modeldir.
- Her bir Akış Diyagramı, <u>bir başlangıç</u> <u>noktası ile bitiş noktası arasındaki</u> tüm adımları içerir.
- Akış diyagramlarında algoritmanın her bir işlem bir simge ile ifade edilir ve işlemler arasındaki önce sonra ilişkisi oklar kullanılarak ifade edilir.

Simge	Simge Adı	Açıklama	
	Akış Yönü	Okun yönü, bağlı olduğu işlemler arasında zaman olarak önce – sonra ilişkisini ifade eder.	
	Başla / Bitir	Akış Diyagramının başlangıç adımını veya bitiş adımını ifade eder.	
	İşlem	Hesaplama yolu ile değer atama ve benzeri işlemlerini içerir.	
	Karar Verme	Mantıksal ifade değerinin true ya da false olması durumuna bağlı olarak akışın yönünü gösterir.	
	Bilgi Girişi	Okuma yolu ile değer atama işlemlerini içerir.	
	Çıktı	Bir değerin ekran, dosya ve benzeri bir ortama gönderilme işlemini içerir.	
	Başka Akış Diyagramı Kullanma	Bağımsız olarak çizilecek başka bir Akış Diyagramını kullanma işlemini içerir.	

Akış Diyagramları ile Kontrol Yapıları (Seçimler)

 Bazı programlarda kontrol yapıları kullanarak karar alma ve seçim yapma komutları kullanabiliriz:

Kontrol Yapı Türleri

• IF Kontrol Yapısı (Öyle ise)

• IF-ELSE Kontrol Yapısı (Öyle ise – Değil ise)

• SWITCH Kontrol Yapısı (Seçim)

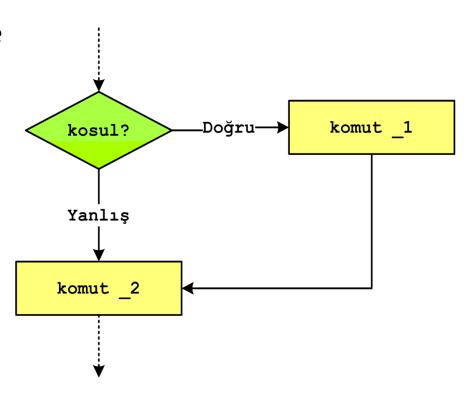
• Koşullu Operatör (Koşula Bağlı Değer Ataması)

IF Kontrol Yapısı

 Parantez içerisindeki koşulun true olması durumunda ilgili komut gerçekleştirilir; false olması durumunda komut uygulanmaz

• Tek yönlü **if** kontrol ifadeleri şu şekilde kullanılır:

```
if (kosul) {
   komut(lar);
}
```


Hatırlayalım: DaireAlan.java

```
🚳 DaireAlan.java 🛛 🗡
            package dairealan;
   import java.util.Scanner;
      public class DaireAlan {
         public static void main(String[] args) {
 6
             double yaricap, alan, p=3.14;
             Scanner input = new Scanner (System.in);
10
             System.out.println ("Dairenin yarıçapını giriniz => ");
             yaricap = input.nextDouble();
13
             alan = yaricap * yaricap * 3.14;
15
             System.out.println("Dairenin Alanı " + alan);
18
19
20
```

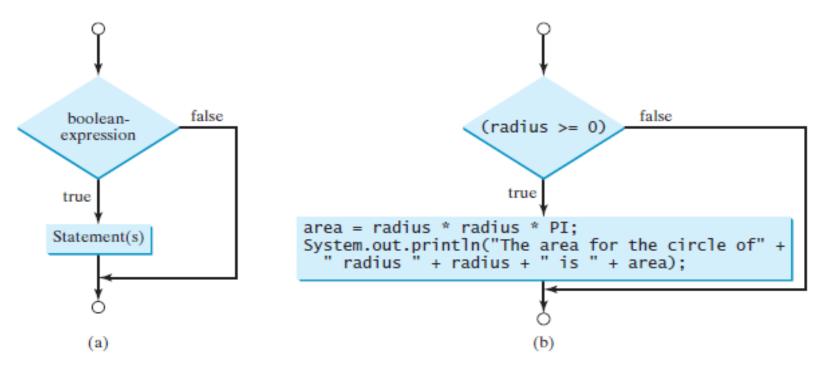
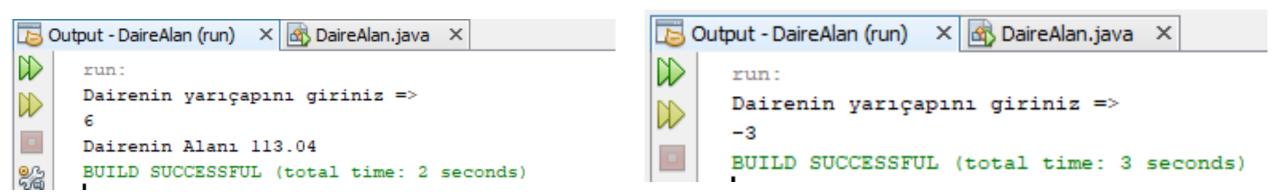

FIGURE 3.1 An if statement executes statements if the boolean-expression evaluates to true.


```
package dairealan;
   import java.util.Scanner;
      public class DaireAlan {
5
   public static void main(String[] args) {
8
              double yaricap, alan, p=3.14;
9
              Scanner input = new Scanner (System.in);
10
              System.out.println ("Dairenin yarıçapını giriniz => ");
11
12
              yaricap = input.nextDouble();
13
14
              if ( yaricap >= 0 ) {
15
16
                  alan = yaricap * yaricap * 3.14;
17
18
                  System.out.println("Dairenin Alanı " + alan);
19
              } // if bloğu
20
21
22
          } // main bloğu
      } // class bloğu
23
```

```
if i > 0 {
   System.out.println("i is positive");
}

if (i > 0) {
   System.out.println("i is positive");
}

(a) Wrong

(b) Correct
```

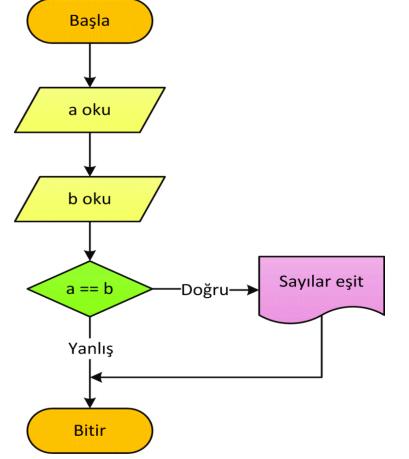
Mantıksal ifadenin parantez içerisinde belirtilmesi gerekir. Örneğin program (a) yanlış bir ifadedir.

Küme parantez özellikle birden fazla komutlar içermesi durumunda kesinlikle kullanılmalıdır. Tek bir satır komut söz konusu ise kullanılmayabilir.

```
package calisma;
                                                                           Output - Calisma (run) X A Calisma.java X
   import java.util.Scanner;
      public class Calisma {
                                                                                 run:
 5
                                                                                 Bir sayı giriniz =>
 6
          public static void main(String[] args) {
                                                                                 -5
                                                                                 Negatif bir sayı girdiniz
 8
              int sayi;
                                                                                 5'in katı olan bir sayı girdiniz
              Scanner input = new Scanner (System.in);
 9
                                                                                 BUILD SUCCESSFUL (total time: 7 seconds)
10
11
              System.out.println ("Bir sayı giriniz => ");
                                                                           Dutput - Calisma (run) X A Calisma.java X
12
              savi = input.nextInt();
13
                                                                                run:
14
              if ( savi > 0 ) {
                                                                                Bir sayı giriniz =>
15
                   System.out.println("Pozitif bir sayı girdiniz");
16
                                                                                Pozitif bir sayı girdiniz
                                                                                2'nin katı olan bir sayı girdiniz; Çift sayı !!
17
                                                                                BUILD SUCCESSFUL (total time: 2 seconds)
18
              if ( sayi < 0 ) {
19
                   System.out.println("Negatif bir sayı girdiniz");
20
21
22
              if ( sayi % 5 == 0 ) {
23
                   System.out.println("5'in katı olan bir sayı girdiniz");
24
25
              if ( sayi % 2 == 0 ) {
27
                   System.out.println("2'nin katı olan bir sayı girdiniz; Çift sayı !! ");
28
29
          } // main bloğu
30
                                                                                                                   29
31
      } // class bloğu
```

Şimdi, Akış Diyagramını Programlayalım…

EsitSayilar.java

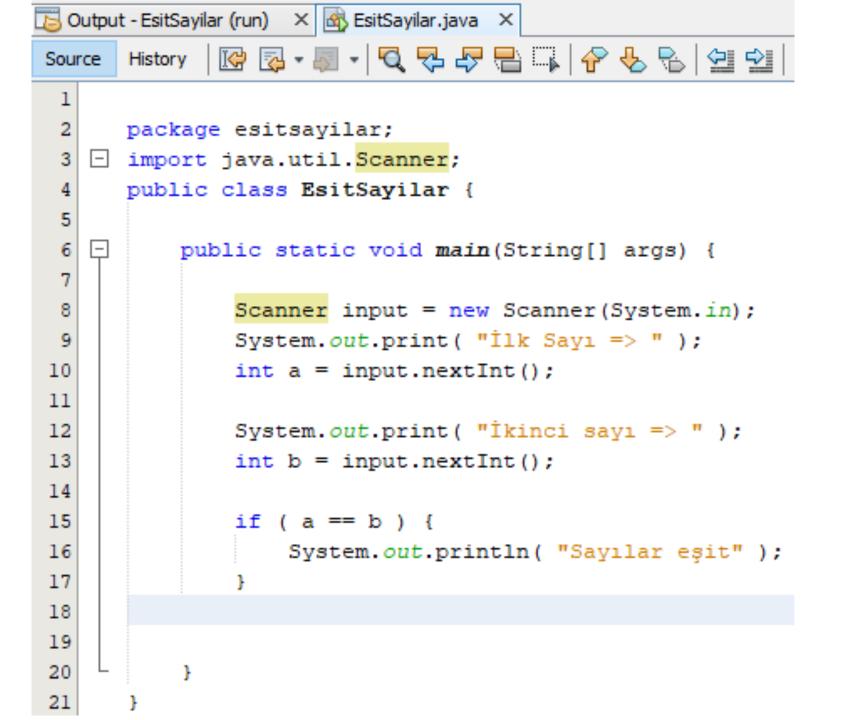


```
Output - EsitSayilar (run) X EsitSayilar.java X

run:

ilk Sayı => 5
ikinci sayı => 5
Sayılar eşit
BUILD SUCCESSFUL (total time: 3 seconds)
```


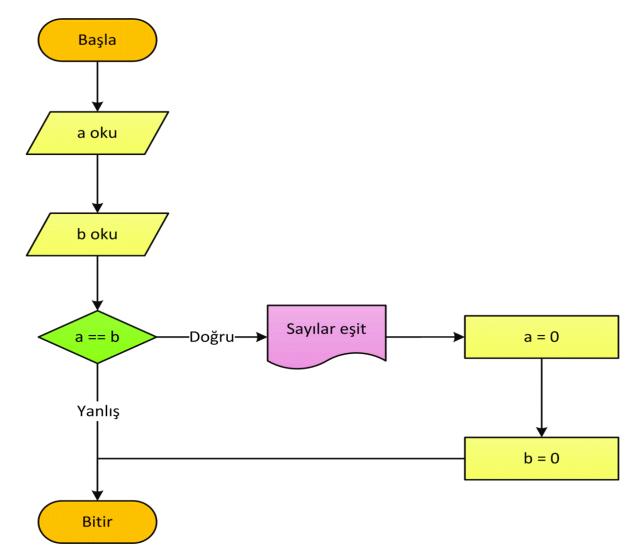


```
Output - BuyukSayi (run) X BuyukSayi.java X
   run:
   Ilk Sayı => 6
   İkinci sayı => 3
   Büyük olan sayı:6
   Küçük olan sayı:3
   BUILD SUCCESSFUL (total time: 2 seconds)
Output - BuyukSayi (run) X BuyukSayi.java X
   run:
   İlk Sayı => 3
   İkinci sayı => 3
   Sayılar eşit
   BUILD SUCCESSFUL (total time: 5 seconds)
```

```
Output - BuyukSayi (run) X BuyukSayi.java X
     | History | 👺 👨 - 👼 - | 🍳 🔂 🐶 🖶 🕠 | 🔗 😓 | 🖆 🖆 | 🧼 🔲 | 🕮 🚅
       package buyuksayi;
    import java.util.Scanner;
  5
       public class BuyukSayi {
  8
           public static void main(String[] args) {
 10
 11
               Scanner input = new Scanner(System.in);
 12
               System.out.print( "İlk Sayı => " );
 13
               int a = input.nextInt();
 14
 15
               System.out.print( "İkinci sayı => " );
 16
               int b = input.nextInt();
 17
 18
               if (a > b) {
 19
                   System.out.println( "Büyük olan sayı:" + a );
 20
                   System.out.println( "Küçük olan sayı: " + b );
 21
 22
 23
               if (a < b) {
 24
                   System.out.println( "Büyük olan sayı:" + b );
 25
                   System.out.println( "Küçük olan sayı: " + a );
 26
 27
 28
               if ( a == b ) {
 29
                   System.out.println( "Sayılar eşit" );
 30
 31
 32
 33
 34
```


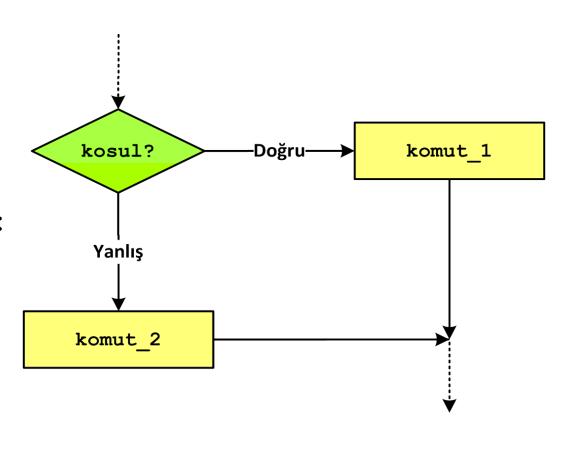
```
import java.util.Scanner;
01
    public class Sifirla {
02
      public static void main( String[] args )
0.3
        Scanner input = new Scanner(System.in);
0.4
        System.out.print( "İlk sayı => " );
05
        int a = input.nextInt();
06
        System.out.print( "İkinci sayı => " );
07
        int b = input.nextInt();
0.8
        if ( a == b ) {
09
          System.out.print( "Sayılar eşit" );
10
          a = 0;
11
          b = 0;
12
                                          🔰 Küme parantezleri blok yapısı
13
                                             oluşturmak için kullanılır; birden çok
14
                                             komut olduğu için zorunludur
15
```

IF-ELSE Kontrol Yapısı

• Bir koşul sağlandığında bir komutun, sağlanmadığında başka bir komutun çalıştırılmasını sağlamak üzere IF-ELSE kontrol yapısı tanımlanmıştır.

• if-else kontrol ifadeleri şu şekilde kullanılır:

```
if (kosul) {
   komut_1;
}
else {
   komut_2;
}
```


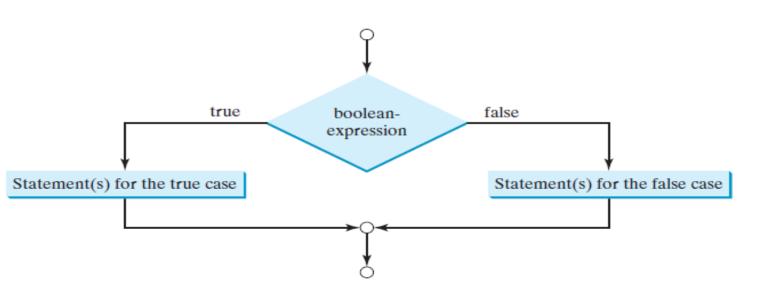
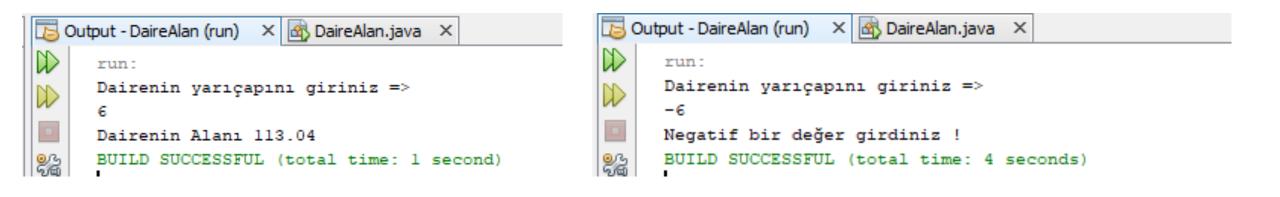
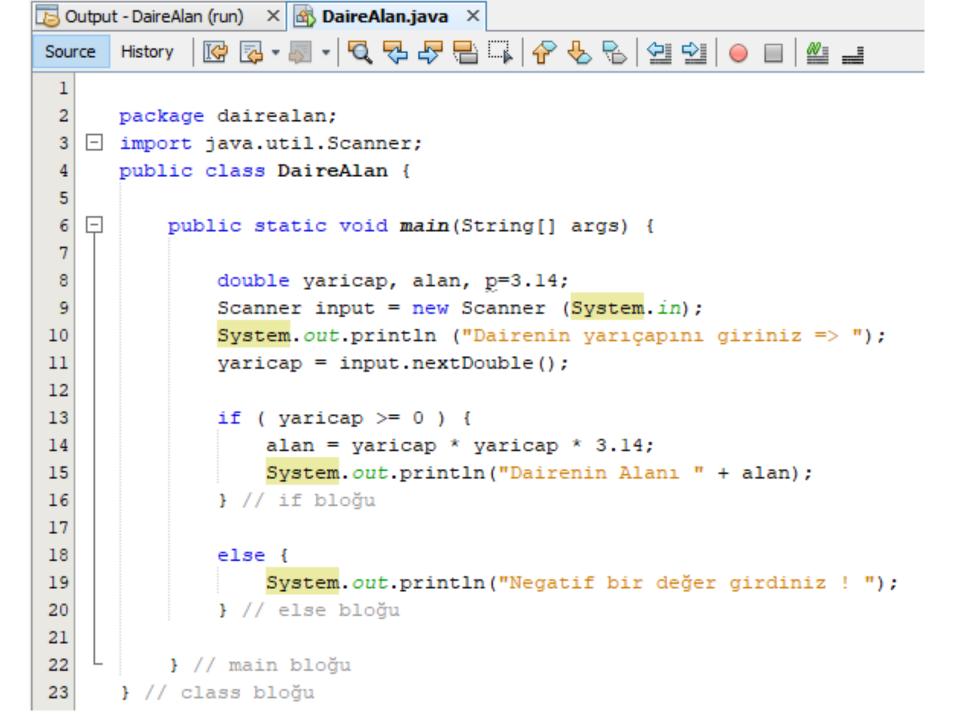

FIGURE 3.2 An if-else statement executes statements for the true case if the Boolean-expression evaluates to true; otherwise, statements for the false case are executed.

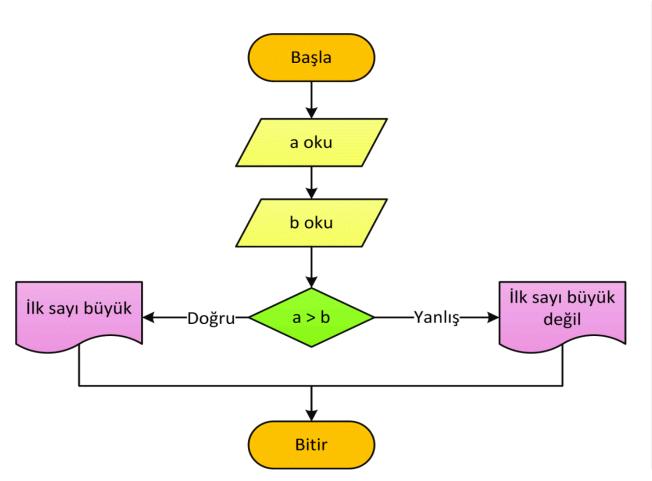

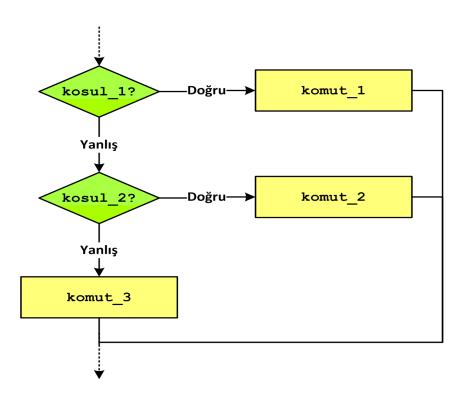
```
→ BuyukSayi.java ×

      History 🔯 💀 - 👨 - 💆 🖓 🖶 📮 🔓 🔗 😓 🖭 🖭
      package buyuksayi;
   import java.util.Scanner;
      public class BuyukSayi {
          public static void main(String[] args) {
              Scanner input = new Scanner (System.in);
              System.out.print( "İlk Sayı => " );
              int a = input.nextInt();
10
              System.out.print( "İkinci sayı => " );
              int b = input.nextInt();
 11
              if (a > b) {
                  System.out.println( "İlk sayı büyük ");
 15
              else {
                  System.out.println( "İlk sayı büyük değil" );
 19
 20
 21
22
```

İç içe IF ve Çoklu IF-ELSE (IF-ELSE-IF)

```
01  if ( kosul_1 )
02    komut_1;
03  else if (kosul_2 )
04    komut_2;
05  else
06    komut_3;
```

IF-ELSE-IF yapısı, aslında Java dilinde tanımlı yeni bir yapı değildir; IF-ELSE yapısındaki ELSE'in hemen peşine yeni bir IF-ELSE eklenmesi ile oluşmaktadır. Daha fazla IF yapısı da benzer şekilde kullanılabilir.


```
01  if ( kosul_1 )
        komut_1;
03   else if ( kosul_2 )
04        komut_2;
05   else if ( kosul_3 )
06        komut_3;
07        else
        komut_n;
```

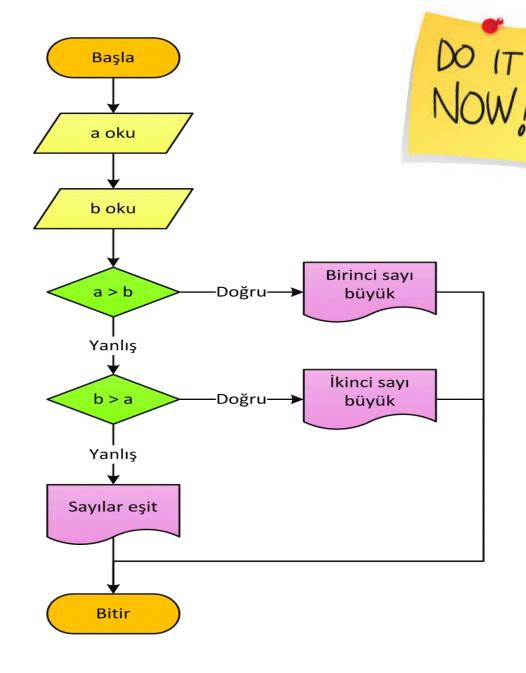
İç içe IF kontrol yapısı kullanmanın sınırı yoktur 🙂

```
if ( kosul_1 ) {
01
02
      komut 1;
03
   else if ( kosul_2 )
04
05
      komut_2;
06
   else {
      komut 3;
07
      komut_4;
08
09
```

Birden çok komut içeriyorsa, küme parantezi kullanmayı unutmayınız


```
import java.util.Scanner;
02
     public class SayiKarsilastir {
03
       public static void main( String[] args ) {
04
         Scanner input = new Scanner(System.in);
0.5
         int a;
06
         int b;
07
         System.out.print( "İlk sayı => " );
08
         a = input.nextInt();
09
         System.out.print( "İkinci sayı => " );
10
         b = input.nextInt();
         if (a > b)
11
12
           System.out.print( "Birinci sayı büyük" );
         else if ( a < b )</pre>
           System.out.print( "İkinci sayı büyük" );
14
         else
15
           System.out.print( "Sayılar eşit" );
16
17
18
```


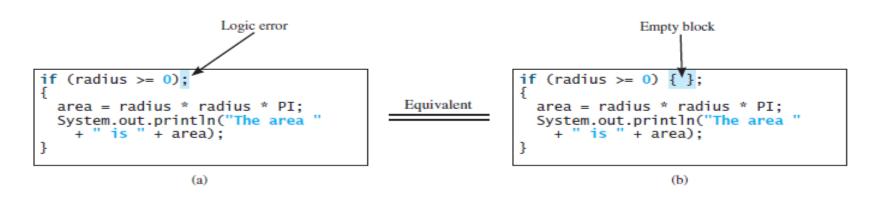
```
if (score >= 90.0)
                                                   if (score \geq 90.0)
                                                     System.out.print("A");
 System.out.print("A");
                                                   else if (score >= 80.0)
else
  if (score >= 80.0)
                                                     System.out.print("B");
                                                   else if (score >= 70.0)
    System.out.print("B");
                                      Equivalent
                                                     System.out.print("C");
 else
                                                   else if (score >= 60.0)
    if (score \geq 70.0)
      System.out.print("C");
                                                     System.out.print("D");
    else
                                                   else
      if (score >= 60.0)
                                                     System.out.print("F");
        System.out.print("D");
      else
                                      This is better
        System.out.print("F");
                                                               (b)
                (a)
```

FIGURE 3.3 A preferred format for multiple alternatives is shown in (b) using a multi-way if-else statement.

Temel Hatalar

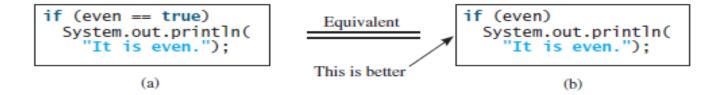
(1) Parantez kullanımını Unutma

(2) if ifadesinin sonuna (;) kullanma

(3) Bir boolean Değişkeni Gereksiz Yere Koşul içerisinde Karşılaştırma

To test whether a **boolean** variable is **true** or **false** in a test condition, it is redundant to use the equality testing operator like the code in (a):

(4) Nereye ait olduğu belli olmayan else ifadeleri

The code in (a) below has two if clauses and one else clause. Which if clause is matched by the else clause? The indentation indicates that the else clause matches the first if clause.

However, the else clause actually matches the second if clause. This situation is known as the *dangling else ambiguity*. The else clause always matches the most recent unmatched if clause in the same block. So, the statement in (a) is equivalent to the code in (b).

```
int i = 1, j = 2, k = 3:
int i = 1, j = 2, k = 3;
                                      Equivalent
if_{(i > j)}
                                                    if_{(i > j)}
  if (i > k)
                                                      if (i > k)
                                                         System.out.println("A");
    System.out.println("A");
                                     This is better
else
    System.out.println("B");
                                     with correct
                                                        System.out.println("B");
                                     indentation
                                                                    (b)
               (a)
```

Java'da Özel Anlamlı Kelimeler

abstract	continue	for	new	switch
assert	default	goto	package	synchronized
boolean	do	if	private	this
break	double	implements	protected	throw
byte	else	import	public	throws
case	enum	instanceof	return	transient
catch	extends	int	short	try
char	final	interface	static	void
class	finally	long	strictfp	volatile
const	float	native	super	while

Any Questions?